

Strategisch plan onderwijs en huisvesting voor het primair onderwijs

Inhoudsopgave

1.	Aanleiding	3
2.	Kaders	4
3.	Relevante ontwikkelingen	5
4.	Visie op onderwijshuisvesting	8
5.	Uitgangspunten	9
6.	Duurzaamheid	10
7.	Multifunctionaliteit	10
8.	De voorzieningen in kaart gebracht	12
9.	Wat gaan we doen	14
10.	Financiën	14
11.	Van buiten naar binnen	15
12.	Prioritering her-/nieuwbouw scholen	16
13.	Mogelijke locaties	19
14.	Conclusies	22

Versiebeheer

Versie	Datum	Wijzigingen
2.0	Juni 2014	Simone Marckelbach
3.0	Oktober 2014	Elske Hörchner
4.0	November 2014	Elske Hörchner
5.0	Februari 2015	Elske Hörchner
5.2	Maart 2015	Elske Hörchner
5.3	Mei 2015	Elske Hörchner
6.0	Augustus 2015	Peter van Dijk
6.1	September 2015	Peter van Dijk

Afdeling SDV, Sociaal Domein

1. Aanleiding

Een aantal van de schoolgebouwen in Nieuwkoop nadert het eind van de levensduur¹ of heeft inmiddels het eind van de economische levensduur bereikt. Het college onderkent de noodzaak om te komen tot vernieuwing van onderwijshuisvesting en heeft hier daarom in het collegeprogramma aandacht aan gegeven en er geld voor gereserveerd. De nieuwbouw van scholen legt een flinke claim op de financiële middelen van de gemeente in de komende jaren. Het is noodzakelijk dat de schoolbesturen en de gemeente gezamenlijk, zorgvuldig keuzes maken om het huisvestingsprogramma vorm te geven.

Ook de inhoud van het onderwijs is aan verandering onderhevig. Zo is op 1 augustus 2014 het passend onderwijs ingevoerd en ontwikkelen zich op steeds meer plaatsen in Nederland zogeheten "integrale kindcentra" (IKC)². De visie op het onderwijs heeft de gemeente neergelegd in de Maatschappelijke Structuurvisie (MSV). De schoolbesturen hebben hun visie beschreven in diverse beleidsdocumenten.

Een positieve ontwikkeling voor het onderwijs in de gemeente Nieuwkoop is de samenwerking tussen de schoolbesturen in de regio. Op 5 maart 2014 hebben vier schoolbesturen, waaronder de Stichting Openbaar Primair Onderwijs Regio Alphen aan den Rijn (SOPORA), Stichting Katholiek Basisonderwijs de Veenplas en de Stichting Protestants-Christelijk Onderwijs de Woudse Venen een intentieverklaring daartoe ondertekend. Het vierde betrokken schoolbestuur, de Stichting Katholiek Basisonderwijs Alphen aan den Rijn is niet in de gemeente Nieuwkoop vertegenwoordigd.

De schoolbesturen hebben de ambitie uitgesproken te streven naar het geven en blijven geven van kwalitatief goed en toekomstbestendig onderwijs. De ontwikkelingen gaan snel, zowel in de samenleving als in het onderwijs. Demografische veranderingen, nieuwe inzichten over de invulling van onderwijs, landelijke en gemeentelijke beleidsontwikkelingen, de raakvlakken met opvoeding en zorg: al deze veranderingen vormen voor de schoolbesturen de aanleiding zich gezamenlijk op de toekomst te oriënteren. Om zo, hoewel zij al regelmatig met elkaar overleggen, de samenwerking nog verder uit te bouwen en te versterken. In de loop van 2016 zullen naar verwachting de eerste concrete besluiten worden genomen en worden mogelijke reorganisaties zichtbaar.

Op 1 januari 2015 is een wijziging van de Wet op het primair onderwijs in werking getreden. Vanaf dat moment is jaarlijks een bedrag van 159 miljoen euro voor het buitenonderhoud van de scholen uit het gemeentefonds over gegaan naar de schoolbesturen. Met deze overheveling zijn de schoolbesturen van het primair onderwijs geheel verantwoordelijk voor het onderhoud van de schoolgebouwen. De gemeente blijft verantwoordelijk voor nieuwbouw, uitbreiding en grootschalige renovatie van schoolgebouwen.

Het onderhoud van de schoolgebouwen in de gemeente Nieuwkoop is op dit moment op orde. In het door de raad vastgestelde meerjarenonderhoudsplan 2013-2032 (MJOP 2013) zijn de geplande onderhouds uitgaven voor de scholen in Nieuwkoop weergegeven. Hiermee is

---

¹ De gemeente schrijft een schoolgebouw over veertig jaar af, daarom geldt normaal gesproken voor deze gebouwen een minimale levensduur van veertig jaar.

² Jaarbericht Brede Scholen en Integrale Kindcentra 2013, Regioplan.

inzichtelijk wat de stand van de gebouwen is en wat de schoolbesturen aan kosten voor buitenonderhoud voor de komende jaren kunnen verwachten.

Met de motie duurzame schoolgebouwen (aangenomen op 11 juni 2015) heeft de raad het college verzocht "De nieuwbouwplannen voor nieuw te bouwen scholen in de gemeente Nieuwkoop zo duurzaam mogelijk vorm te geven". Het verzoek was uitgangspunten hiervoor vast te stellen in dit strategisch plan onderwijs en huisvesting. Duurzaamheid is een verzamelbegrip voor een breed palet aan interventies. Duurzaamheidsmaatregelen hebben bijvoorbeeld invloed op onderhoud(sarm), flexibiliteit, levensduur, CO²-/energie-/klimaatneutraliteit, en binnenklimaat. Allen met hun eigen aandachtsgebieden en soms zelfs onverenigbaar met elkaar. Om deze reden behoeft "zo duurzaam mogelijk" nadere concretisering.

De diverse geschetste ontwikkelingen maar ook het afnemend aantal leerlingen en de visie op de leefbaarheid van (kleine) kernen zijn thema's die een heroriëntatie op onderwijs in samenhang met onderwijshuisvesting noodzakelijk maken. Hoe kan de gemeente ook op termijn de kwaliteit van het onderwijs in de kernen waarborgen door middel van adequate en duurzame onderwijshuisvesting? Hoe gaan we met de schoolgebouwen in de verschillende kernen om? Wat zijn de gevolgen van de doordecentralisatie van het buitenonderhoud? Dit strategisch plan beoogt op deze en andere vragen een antwoord te formuleren.

Het strategisch plan is tot stand gekomen in samenwerking met de schoolbesturen.

2. Kaders

Gemeente

De gemeente heeft voor het onderwijs de volgende (beleids)kaders geformuleerd:

- *Gemeentelijke verantwoordelijkheid*

De gemeente is verantwoordelijk voor huisvesting van de scholen, het beschikbaar maken van gymnastiekaccommodaties en het onderwijs achterstandenbeleid (OAB) waaronder vroeg- en voorschoolse educatie (VVE). De gemeente is ook verantwoordelijk voor de kwaliteitsbewaking van de kinderopvang en de peuterspeelzalen.

- *Maatschappelijke Structuurvisie Gemeente Nieuwkoop 2040*

Medio 2013 heeft de gemeenteraad de MSV vastgesteld. De MSV is een belangrijke basis voor het ontwikkelen van beleid (lokaal en regionaal) en het nemen van besluiten binnen het sociaal domein en aanpalende terreinen. De formele rol van de gemeente voor wat betreft het onderwijs is beperkt. De gemeente richt zich op het creëren, dan wel het stimuleren, van passende randvoorwaarden waarbinnen goed onderwijs kan worden gegeven. Het belang van adequaat onderwijsaanbod is voor de gemeente en haar inwoners zeer groot. Naast een formele verhouding is er daarom ook sprake van een partnerschap in het realiseren van een gezonde en stimulerende omgeving voor de kinderen in Nieuwkoop.

Kind centraal

Bij het vormgeven van onderwijs staat het kind centraal. Bij nieuw vorm te geven gebouwen spreken we niet meer van een schoolgebouw maar van een gebouw voor het kind. Onderwijs, peuterspeelzalen en kinderopvang werken vanuit één heldere

pedagogische visie. Deze integrale kindcentra zijn verspreid over de gemeente. In 2040 is voor ieder kind een doorlopende leerlijn van 0-12 jaar mogelijk op een goed bereikbare locatie in de gemeente. Ouders kunnen op deze wijze zorg en werk beter met elkaar combineren.

Sociale functie in de leefomgeving

Een school heeft een sociale functie binnen een kern en draagt bij aan een positieve leefomgeving. De gemeente stimuleert de samenwerking tussen scholen in kleine kernen, zodat de onderwijsvoorziening gehandhaafd kan worden. Hierbij kijken we ook buiten de gemeente; het voedingsgebied is bepalend, niet de gemeentegrenzen.

- *Accommodatiebeleid*

De gemeente is bezig met het opstellen van een visie op maatschappelijk vastgoed, waarin het diverse maatschappelijke ambities op terreinen als welzijn, leefbaarheid, zorg, leren en participatie in samenhang beziet. Het is noodzakelijk goed inzicht te hebben in de aanwezige gebouwen, ongeacht wie de eigenaar is. Ook de schoolgebouwen zijn bij het ontwikkelen van deze visie in beeld. Schoolgebouwen zijn namelijk al lang niet meer altijd alleen een onderwijsgebouw. Flexibele en multifunctionele schoolgebouwen kunnen huisvesting bieden aan veel meer functies dan alleen het primair onderwijs.

Nu al zijn in Nieuwkoop veel peuterspeelzalen en kinderopvangorganisaties gehuisvest in leegstaande ruimtes in verschillende schoolgebouwen. De visie op maatschappelijk vastgoed kan invloed hebben op de keuzes die worden gemaakt bij de realisatie en invulling van extra ruimtes in het schoolgebouw. Een belangrijke uitdaging bij het formuleren van het accommodatiebeleid is het vormgeven van een werkbare beheervorm voor een (school)gebouw dat verschillende functies huisvest.

Onderwijs

Ontwikkelingen binnen het onderwijs en in hun omgeving vragen ook van schoolbesturen een voortdurende herijking van hun visie ten aanzien van onderwijs en de huisvesting ervan. Een aantal van de schoolbesturen binnen onze gemeente heeft inmiddels een intentieverklaring getekend die zal leiden tot steeds nauwere samenwerking. Daarbij prevaleert de doelstelling te streven naar de aanwezigheid van kwalitatief goed onderwijs in een kern boven het eigen belang. De schoolbesturen maken zich los van het 'oude denken' in termen van de eigen dingen kunnen doen en concurrentie. Ze kiezen er bewust voor, in samenspraak met ouders en medewerkers, te komen tot robuuste scholen waardoor ook in de toekomst het geven van goed onderwijs in de diverse kernen van de gemeente mogelijk blijft.

3. Relevante ontwikkelingen

In dit hoofdstuk komen de meest relevante ontwikkelingen aan de orde in samenhang met hun impact op de onderwijshuisvesting.

- *Passend Onderwijs*

Op 1 augustus 2014 is de wet Passend Onderwijs in werking getreden. Scholen hebben de verantwoordelijkheid iedere leerling een passende onderwijsplek aan te bieden. Dat kan zijn op

de school waar ouders hun kind aanmelden, maar in overleg met andere scholen en de ouders, kan dat ook een andere school zijn.

Om dit te bereiken werken de schoolbesturen samen in het samenwerkingsverband Passend Onderwijs Rijnstreek. Uitgangspunt van het passend onderwijs is dat onderwijs - en de ondersteuning daarbij - zo thuisnabij mogelijk plaatsvindt. Overigens is de verwachting dat er slechts een minimale verschuiving van leerlingen vanuit het speciaal onderwijs terug naar het regulier onderwijs zal plaats vinden. Het zal ook in de toekomst zo blijven dat kinderen soms beter af zijn in het speciaal onderwijs. Wat op lange termijn het gevolg zal zijn van de invoering van het passend onderwijs is lastig te voorspellen. Wel is het een feit dat het aantal kinderen in het speciaal onderwijs in de Rijnstreek al lager was dan gemiddeld in Nederland. Het aantal kinderen dat de scholen in Nieuwkoop naar het Speciaal Basisonderwijs verwijzen is na invoering van de wet zelfs gedaald tot vrijwel nul.

- *Jeugdhulp*

De decentralisatie van de jeugdhulp naar de gemeente heeft ook invloed op het onderwijs. Scholen zijn immers een vindplaats voor kinderen met problemen. Een van de pijlers in het nieuwe jeugdstelsel is het jeugd- en gezinsteam. De expertise van diverse soorten ambulante hulp voor kinderen wordt in deze teams samengevoegd. Daarmee wordt het hulpaanbod doelmatiger en overzichtelijker voor ouders en voor de aansturing door de gemeenten. Elke school heeft een vast contactpersoon vanuit het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Gezamenlijk werken de medewerkers van het CJG en de scholen, waar nodig met behulp van een gezinsplan (één gezin, één plan), aan de ondersteuning van kinderen die meer zorg nodig hebben dan gemiddeld.

Steeds meer begeleiding, vanuit het CJG en ook vanuit het samenwerkingsverband, vindt op de scholen plaats. Dit maakt het noodzakelijk bij het inrichten van het gebouw in geval van (nieuw)bouw of renovatie, ruimte te maken voor deze hulpverlening.

- *Bereikbaarheid*

Niet alleen de interne toegankelijkheid van schoolgebouwen is voor leerlingen en ouders van belang. Er moet ook aandacht zijn voor de toegankelijkheid en bereikbaarheid van de scholen. De mobiliteit en het gedrag van ouders zijn afgelopen decennia veranderd. Veel ouders brengen hun kind naar school voordat zij naar hun werk gaan. Kinderen komen daardoor met de auto naar school in plaats van met de fiets of lopend zoals voorheen gebruikelijk. Het is van belang hier rekening mee te houden bij de inrichting van het schoolterrein en de omgeving. Bereikbaarheid en parkeergelegenheid in de nabijheid van de school zijn punt van aandacht. Boven alles geldt dat kinderen, al dan niet begeleid door hun ouders, veilig de school moeten kunnen bereiken.

- *Voorschoolse voorzieningen*

De gemeente heeft de regierol bij het realiseren van een kwalitatieve voorschoolse voorziening voor kinderen die ondersteuning nodig hebben voor een goede start op de primair onderwijs. Deze regierol komt voort uit de verantwoordelijkheid voor het onderwijsachterstandenbeleid, zoals de rijksoverheid heeft verwoord in de visie 'een betere basis voor peuters'. De kaders voor dit beleid beschrijft de gemeente in het in juni 2015 door de raad vastgestelde VVE-beleid. Uitgangspunt bij de ontwikkeling van dit beleid is de samenwerking tussen de peuterspeelzalen, de kinderopvangorganisaties en de scholen om te komen tot goede doorlopende leerlijnen. Op enkele plaatsen in de gemeente is de beweging om te komen tot samenwerking al gestart. Deze samenwerking sluit aan bij het uitgangspunt dat gestreefd wordt naar integrale kindcentra.

In de gemeente Nieuwkoop zijn zeven peuterspeelzalen aanwezig (onder één stichtingsbestuur) en zeven kinderopvang, behorend bij vijf verschillende organisaties. In elke kern waar een school gevestigd is, is een peuterspeelzaal en in de meeste gevallen ook een kinderopvang aanwezig. Het samenbrengen van al deze partijen vereist een stevige inzet van de gemeente vanuit de geformuleerde beleidsuitgangspunten. De lokale situatie verschilt per kern en maatwerk is geboden. Per kern bekijken de betrokken partners welke invulling zij aan de samenwerking geven.

- *Doordecentralisatie*

Met de doordecentralisatie van het buitenonderhoud van schoolgebouwen, zijn schoolbesturen zowel voor het binnen- als het buitenonderhoud verantwoordelijk. De gemeente heeft met ingang van 1 januari 2015 alle verantwoordelijkheid overgedragen aan de schoolbesturen. Zij krijgen hiervoor middelen van het ministerie van onderwijs, cultuur en wetenschap (OCW). De doordecentralisatie geeft meer ruimte aan de schoolbesturen eigen keuzes te maken bij het uit te voeren onderhoud en aanpassingen aan hun gebouwen. Bovendien vermindert de administratieve last omdat voor buitenonderhoud en aanpassingen niet langer een aanvraagprocedure hoeft te worden doorlopen.

De middelen voor het onderhoud van schoolgebouwen worden verdeeld op basis van het aantal leerlingen. Scholen die een groot vloeroppervlakte hebben ten opzichte het aantal leerlingen ontvangen dus een relatief lage vergoeding voor het onderhoud van een groot schoolgebouw. Wanneer het onderhoudsbudget onvoldoende is zullen scholen, om een voldoende onderhoudsniveau te garanderen, onderwijsmiddelen moeten gebruiken ter aanvulling. Dat gaat ten koste van de kwaliteit van het onderwijs. Dit betekent dat bij de bepaling van de ruimtebehoefte voor een nieuw schoolgebouw goed gekeken moet worden naar de leerlingenprognoses voor de komende jaren maar ook verder. Scholen hebben geen belang bij een zo groot mogelijk schoolgebouw wanneer zij in de toekomst met krimp van het aantal leerlingen te maken krijgen.

De wet voorzag in een koude overdracht van het buitenonderhoud aan de schoolbesturen. Dit houdt in dat de gemeente de opgebouwde voorzieningen voor onderwijshuisvesting niet naar de schoolbesturen heeft overgeheveld. Dit geld is gereserveerd in de reserve onderwijshuisvesting ter dekking van toekomstige nieuwbouwplannen.

Naast de overheveling van taken en budget voor het buitenonderhoud heeft het rijk sinds 2015 een bedrag van 256 miljoen euro uit het gemeentefonds genomen. Dit bedrag stelt de rijksoverheid via de lumpsum funderend onderwijs ter beschikking aan de schoolbesturen. De oorsprong van deze uitname ligt in de onderbesteding door gemeenten op onderwijshuisvesting³. De uitname heeft tot gevolg dat gemeenten minder middelen ontvangen voor de huisvesting van scholen.

- *Toekomstig aantal leerlingen*

---

³ Onderzoek wees uit dat gemeenten jaarlijks 256 miljoen euro minder uitgaven aan onderwijshuisvesting dan zij daarvoor via het gemeentefonds ontvingen. Op basis van dit onderzoek heeft de Tweede Kamer in 2011 een motie, ingediend door kamerlid Haersma-Buma, aangenomen over de overheveling van huisvestingsmiddelen van het gemeentefonds naar de lumpsumbekostiging van scholen.

Tot en met 2030 neemt het aantal kinderen in de gemeente af. De leerlingprognoses (zie bijlage 1) laten ook zien dat tenminste tot en met 2035 het aantal leerlingen dat naar het primair onderwijs gaat in de gemeente afneemt. In overeenstemming met de landelijke trend⁴, in plattelandsgemeenten, zijn er hierdoor ook Nieuwkoopse scholen die in de buurt van de opheffingsnorm komen of er nu al onder zitten⁵. Dit maakt het noodzakelijk keuzes te maken. Het behoud van onderwijs is een uitgangspunt in het kader van de leefbaarheid in de kernen. De gemeente Nieuwkoop is geen krimpgebied. De ligging in het groene hart, midden in de randstad, maakt dat het inwonertal de komende jaren niet zal afnemen, maar er vindt wel een wijziging plaats in de bevolkingsamenstelling. Het aantal ouderen neemt toe en het aantal kinderen neemt verhoudingsgewijs af.

4. Visie op onderwijshuisvesting

De (toekomst)visie van de gemeente Nieuwkoop op onderwijs(huisvesting) is grotendeels neergelegd in de MSV. Belangrijk in deze visie is dat schoolgebouwen in Nieuwkoop “veilig, gezond en goed bereikbaar” zijn. Kinderen volgen onderwijs in een sociaal veilige omgeving. Daarnaast gaan kinderen zo veel mogelijk in de buurt van hun woonomgeving naar school. Bij de vormgeving van het onderwijs staat het kind centraal. Nieuwe schoolgebouwen zijn daarom een gebouw voor het kind. Onderwijs, peuterspeelzalen/kinderopvang vinden samen een plek in het gebouw en op deze manier ontstaan zogeheten integrale kindcentra (IKC). In deze IKC doen alle partners rondom het kind hun werk vanuit één gemeenschappelijke heldere pedagogische visie. “Hiermee is een doorlopende leerlijn van 0-12 jaar gewaarborgd.”

“Een school heeft een sociale functie binnen een kern en draagt bij aan een positieve leefomgeving”⁶. Overeenkomstig de Ruimtelijke Structuurvisie 2040 (RSV) “is het op peil houden van de leefbaarheid van de kernen in de gemeente een speerpunt van het beleid”. De regio krijgt de komende decennia te maken met vergrijzing en ontgroening⁷. Dit legt druk op het voorzieningenniveau in de kernen. Dat geldt in het bijzonder voor de kleine kernen. Wanneer een kern te weinig aanwas kent, bestaat het gevaar dat de school zijn deuren moet sluiten. Wanneer een school verdwijnt wordt de kern minder aantrekkelijk voor jonge gezinnen wat de vergrijzing versterkt⁸. Dit heeft ook invloed op de andere voorzieningen.

Met de RSV is daarom vastgesteld dat het aanbod van primair onderwijs in de A- en B-kernen behouden blijft. Samenwerking tussen scholen in kleine kernen wordt in overeenstemming met de MSV gestimuleerd “zodat de onderwijsvoorziening gehandhaafd kan worden”. Naast inhoudelijke samenwerking tussen scholen “kijken we ook naar mogelijkheden voor fysieke clustering van instellingen”. Zo kunnen ook andere functies een plaats krijgen in een schoolgebouw. Schoolgebouwen zijn hierbij meer dan een optelsom van vierkante meters, ruimtegebruik en het delen van ruimtes zijn onderwerpen die aandacht verdienen.

⁴ Beleidsvisie leerlingendaling in primair en voortgezet onderwijs, Ministerie van OCW, 2013.

⁵ De opheffingsnorm voor de gemeente Nieuwkoop is 85 leerlingen.

⁶ Maatschappelijke Structuurvisie gemeente Nieuwkoop 2040.

⁷ Vergrijzing is de trend dat er een toenemend aantal ouderen is in de samenleving. Dit onder andere als gevolg van het feit dat mensen steeds ouder worden en het geboortecijfer terug loopt. Ontgroening is de trend dat het aantal kinderen een steeds kleiner onderdeel uit maakt van de bevolking. Dit is eveneens het gevolg van een afnemend geboortecijfer.

⁸ Krimpbestendige onderwijskwaliteit. Inspectie van het Onderwijs, 2012.

In zijn programma “De kracht van de Samenleving” heeft het college deze visie onderschreven. “Bij nieuwbouw van [...] onderwijsvoorzieningen worden functies rond onderwijs, peuterspeelzalen, kinderopvang, sociale activiteiten en zorgaanbod zoveel mogelijk geïntegreerd.” Het college gelooft dat geïntegreerde accommodaties beter te exploiteren zijn. Clustering van functies maar ook multifunctioneler gebruik van gebouwen zorgt voor efficiënter gebruik van ruimtes en budgetten. “Dit leidt tot een groter financieel en maatschappelijk rendement van voorzieningen”. Belangrijk is de overtuiging dat multifunctionele accommodaties “bijdragen aan een verbetering van de onderlinge samenhang van het aanbod de toegankelijkheid en bruikbaarheid van voorzieningen voor kinderen en hun ouders”.

De situering van een schoolgebouw in een kern heeft ook invloed op de andere aanwezige voorzieningen. Kleinere kernen hebben steeds meer moeite om hun voorzieningenniveau op peil te houden⁹. De ligging van een school kan daarbij doorslaggevend zijn. Een school in het centrum heeft invloed op de uitstraling van het dorp, geeft levendigheid en is een ontmoetingsplek. Daarnaast zorgen (groot)ouders die kinderen naar school brengen of ze er weer halen voor aanloop naar andere voorzieningen en de plaatselijke middenstand. Dit versterkt de levensvatbaarheid van deze voorzieningen binnen de kern.

Duurzaamheid is een belangrijk thema binnen de gemeente Nieuwkoop. Daarom is ook binnen de MSV en het collegeprogramma ruimschoots aandacht besteed aan dit onderwerp. De raad heeft in zijn, unaniem gesteunde, motie van 11 juni 2015 de gemeentelijke visie op duurzaamheid van schoolgebouwen goed samengevat door te verzoeken “De nieuwbouwplannen voor nieuw te bouwen scholen in de gemeente Nieuwkoop zo duurzaam mogelijk vorm te geven”. Inzet bij de ontwikkeling van nieuwe schoolgebouwen is het realiseren van een zo hoog mogelijk duurzaamheidsniveau met de beschikbare middelen.

5. Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten uit deze visie zijn leidend bij het maken van keuzes voor onderwijs en huisvesting binnen de gemeente Nieuwkoop.

- Partners rondom het kind werken samen, het liefst in één gebouw.
- Er is een zo thuisnabij mogelijk aanbod van onderwijs.
- Goed onderwijs voor de kinderen in Nieuwkoop.
- Waar mogelijk zoeken scholen samenwerking met elkaar en met andere organisaties in een kern.
- Een school vervult een sociale functie in de kern.
- Aandacht voor duurzaamheid.

Wat betekenen deze uitgangspunten voor het onderwijs en de huisvesting daarvan?

In het ideale geval biedt een schoolgebouw niet alleen een optimale ondersteuning aan het leerproces van kinderen. Het schoolgebouw moet ook passen binnen de bredere ruimtelijke structuurvisie van de gemeente. De tijdshorizon voor onderwijskundige ontwikkelingen is vrij kort

---

⁹ Dorpsvoorzieningen in tijden van krimp. Rooilijn, L. Vermeij, 2012.

in vergelijking tot de levensduur van een schoolgebouw. Idealiter is een schoolgebouw dan ook in de toekomst aanpasbaar aan andere (onderwijs)functies. Het schoolgebouw van de toekomst is duurzaam, flexibel in gebruik (verschillende onderwijsconcepten, maar ook bijvoorbeeld ICT toepassingen), flexibel in omvang (groei, krimp en medegebruik door anderen), flexibel naar de toekomst en multifunctioneel (meerdere functies binnen één gebouw, al dan niet gelijktijdig).

6. Duurzaamheid

De raad heeft het college door middel van de motie duurzame scholen verzocht “nieuwbouwplannen voor nieuw te bouwen scholen in de gemeente Nieuwkoop zo duurzaam mogelijk vorm te geven”. Om dit te bereiken is het noodzakelijk duurzaamheidsdoelstellingen helder te formuleren en te relateren aan de beschikbare financiële middelen. Het college heeft hiertoe een notitie “leidraad duurzaamheid schoolgebouwen” ontwikkeld die separaat van dit strategisch plan aan de raad wordt voorgelegd ter vaststelling. Enerzijds omdat de leidraad ook van toepassing is op de nieuwbouw van een schoolgebouw voor voortgezet onderwijs. Anderzijds omdat het niet ondenkbaar is dat deze leidraad komende jaren nog in ontwikkeling is. Herziening van de leidraad hoeft dan niet te leiden tot herziening van dit strategisch plan.

7. Multifunctionaliteit

In de MSV is multifunctionaliteit van gebouwen een van de uitgangspunten. Multifunctionaliteit wordt gezien als een manier om schoolgebouwen beter toekomstbestendig te maken en exploitatiekosten te verlagen. Net als duurzaamheid is multifunctionaliteit een breed begrip. Multifunctionaliteit kan betekenen dat ruimtes geschikt zijn om te benutten door verschillende gebruikers. Maar een schoolgebouw kan ook multifunctioneel zijn omdat verschillende functies (in hun eigen ruimtes) in het gebouw gehuisvest zijn.

Multifunctioneel ruimtegebruik

Multifunctioneel ruimtegebruik heeft verschillende voordelen. Leerlingaantallen fluctueren en ook de ruimtebehoefte van scholen wisselt hierdoor. Door ruimtes in nieuwe schoolgebouwen zo in te richten dat zij ook voor andere functies gebruikt kunnen worden is inspelen op deze fluctuaties eenvoudiger. Is er in de toekomst sprake van krimp van het leerlingenaantal dan zijn ruimtes gemakkelijker inzetbaar voor andere activiteiten. Leegstand van ruimtes of gedeeltes van schoolgebouwen is voor scholen een last. Wanneer zij bij leegstand een medegebruiker of huurder vinden kunnen ze de exploitatiekosten van deze ruimtes hiermee delen. Wanneer ruimtes door hun inrichting geschikt zijn voor verschillende activiteiten dan is de kans een andere gebruiker te vinden groter.

Naast leegstand gebruiken scholen leslokalen, maar ook andere ruimtes in het gebouw, slechts een beperkt deel van de dag en niet in het weekend. Door aandacht te besteden aan de inrichting van ruimtes ontstaan mogelijkheden om schoolgebouwen ook op andere momenten te benutten. Dit geeft kansen tot het delen van de exploitatiekosten van het gebouw en een efficiënter gebruik van de aanwezige middelen en ruimtes. Voorbeelden van multifunctioneel ruimtegebruik zijn het gebruik van de gemeenschapsruimte van een school voor het organiseren van

'dorpshuisactiviteiten' buiten schooltijd of het gebruik van een leslokaal voor muziekles of een taal cursus in de avonden.

Multifunctioneel schoolgebouw

Het delen van (school)ruimtes of het gebruik op momenten dat de ruimtes niet door de school bezet zijn is niet voor iedere gebruiker mogelijk. Naast gedeeld ruimtegebruik is het ook mogelijk bij her-/nieuwbouw van scholen extra ruimtes te creëren voor andere functies naast het onderwijs. Ook op deze manier kan een beter financieel en maatschappelijk rendement uit de investering van het gebouw worden behaald en is een efficiëntere exploitatie mogelijk¹⁰. In de MSV is de ambitie uitgesproken integrale kindcentra te realiseren waarbij de verschillende functies, zoals onderwijs, peuterspeelzaal/kinderopvang en eventueel het CJG, rond het kind in een gebouw gehuisvest zijn. Daarnaast is ook het huisvesten van nog andere functies in een schoolgebouw mogelijk bijvoorbeeld zorgfuncties, maatschappelijke organisaties of verenigingen.

De kosten van extra ruimtes vallen niet zonder meer binnen het budget dat voor de bouw van onderwijsvoorzieningen beschikbaar is. Wanneer er kansen zijn om clustering van functies te realiseren bekijkt de gemeente per functie hoe zij hiermee om gaat. Voor een aantal functies, zoals de bibliotheek en het CJG, is de gemeente verantwoordelijk voor de huisvesting. Enkele (maatschappelijke) organisaties huren voor een sociaal tarief een ruimte van de gemeente. Sommige gebruikers zal de gemeente, wanneer zij een ruimte in een schoolgebouw wensen, vragen zelf mee te investeren in de realisatie van extra ruimtes of een commercieel huurtarief rekenen.

Uitdagingen multifunctionaliteit

Het clusteren van functies en meervoudig ruimtegebruik schept naast interessante kansen wel uitdagingen voor het ontwerp en de inrichting van het gebouw en de individuele ruimtes. Verschillende functies hebben bijvoorbeeld te maken met uiteenlopende (veiligheids)eisen aan de gebruiksruimtes. Ook kan er een verschil in sfeer wenselijk zijn tussen binnenschoolse en buitenschoolse ruimtes.

Diverse maatregelen kunnen de multifunctionaliteit van schoolgebouwen vergroten.¹¹ Voorbeelden hiervan zijn: verschillende ingangen en de mogelijkheid bepaalde delen van het gebouw af te sluiten wanneer deze niet in gebruik zijn. Dit maakt het mogelijk bepaalde ruimtes 's avonds te gebruiken zonder dat de gebruikers ook andere vertrekken kunnen betreden. Compartimentering van installaties voor bijvoorbeeld ventilatie, licht en verwarming zorgt ervoor dat zij alleen actief zijn wanneer een ruimte in gebruik is. Voldoende bergruimte biedt de mogelijkheid meerdere partijen, op verschillende momenten, van een ruimte gebruik te laten maken zonder dat zij last van elkaar of elkaars behoeften hebben.

Een van de grote uitdagingen bij het realiseren van gebouwen met verschillende gebruikers is de wijze van beheer en exploitatie¹². Per multifunctionele accommodatie wordt gekeken naar de meest passende eigendomsconstructie en beheervorm. De schoolbesturen zijn de primaire gesprekspartners voor de gemeente bij het vormgeven van het onderwijsgedeelte van het gebouw. Daarnaast zijn zij een belangrijke partner voor de gemeente bij het zoeken naar een passende vorm van samenwerking binnen het gebouw.

---

¹⁰ Businessplan voor brede scholen in multifunctionele accommodaties. Deloitte.

¹¹ 'Het Kind Centraal'. Kwaliteitskader Huisvesting, 2014.

¹² Beheer en Exploitatie van brede scholen. Oberon, 2006.

Uitgangspunten multifunctionaliteit

In de planvorming voor nieuwe schoolgebouwen wordt een goede afweging gemaakt van het gewenste en verwachte ruimtegebruik in de komende decennia. Schoolbesturen zullen goed nadenken over hun ruimtebehoefte en beseffen dat meer ruimte niet altijd beter is. Maar ook voor de gemeente is het onwenselijk dat ruimtes waarvan zij het eigenaarschap draagt leeg komen te staan. Beslissingen over investeringen neemt de gemeente dan ook zeer weloverwogen en voor de lange termijn.

Het aantal potentiële medegebruikers van schoolgebouwen, hun activiteiten en hun ruimtebehoefte verschilt per kern. Daarom is het lastig algemene uitspraken te doen over welke extra functies een plaats moeten krijgen in de schoolgebouwen van de toekomst. Per project onderzoekt de gemeente wat mogelijke partners zijn. Uitgangspunten zijn: waar mogelijk ruimtes delen voor efficiënt gebruik; realisatie van een doorlopende leerlijn van 0-12 jaar (IKC) heeft prioriteit; investeringen alleen gericht op lange termijn gebruik; commerciële partijen worden uitgenodigd mee te investeren wanneer zij een ruimte wensen, alleen investeren in ruimtes voor commerciële partijen wanneer de investering door middel van een commercieel huurtarief terug te verdienen is; en alleen investeren in ruimtes voor maatschappelijk partijen wanneer dit maatschappelijk wenselijk is of, voor de gemeente, voordelig is ten opzichte van de huidige situatie.

8. De voorzieningen in kaart gebracht

In dit hoofdstuk staan kort de schoolgebouwen per kern beschreven met de verwachte ontwikkelingen vanuit de schoolbesturen en de gemeente.

Nieuwkoop

Schoolgebouw Buytewech gebouwd in 2007, met daarin:

PCBS Maranatha (de Woudse Venen)

OBS De Zilveren Maan (SOPORA)

KBS De Rietkraag (de Veenplas)

De scholen maken gebruik van een nieuw schoolgebouw. Investering in nieuwbouw op de korte termijn ligt dus niet voor de hand. Door een teruglopende leerlingenaantallen zou het goed zijn te bekijken of er mogelijkheden zijn de lasten van overcapaciteit voor de scholen in de toekomst te beperken, bijvoorbeeld door ruimtes in te zetten voor andere functies. In het scholencomplex zijn ook een buitenschoolse opvang (BSO) en een peuterspeelzaal gevestigd. Deze voorzieningen maken gebruik van dezelfde ruimte.

Ter Aar

KBS De Vosseschans (de Veenplas) gebouwd in 1972

PCBS De Fontein (de Woudse Venen) gebouwd in 1976

OBS Het Kompas (SOPORA) herbouwd in 1999

Twee van de drie scholen naderen het einde van de gebruikelijke levensduur van veertig jaar. Het derde schoolgebouw is recenter nog herbouwd. Al enkele jaren is er sprake van nieuwbouwplannen voor deze scholen. Inmiddels heeft de gemeente grond aangekocht, wat de

fysieke ruimte schept om een nieuw schoolgebouw neer te zetten. Het project, onder de naam Ter Aar Vernieuwd Verbonden (TAVV), is daarmee een volgende fase ingegaan.

Partners in het TAVV-plan voor een integraal kindcentrum (voorheen Brede School Plus), zijn onder andere de bibliotheek en het CJG. Ook wordt beoogd de kinderopvang en peuterspeelzaal onder te brengen in het nieuwe gebouw. Op dit moment zijn er twee kinderopvangorganisaties en één peuterspeelzaal in de huidige schoolgebouwen gehuisvest.

Nieuwveen

OBS De Tamboerijn (SOPORA) gebouwd in 1972

KBS St Nicolaaschool (de Veenplas) gebouwd in 1978

De Tamboerijn is een kleine school die inmiddels de standaard levensduur voorbij is. De St. Nicolaaschool bereikt deze binnen een paar jaar. De St. Nicolaaschool maakt, naast het hoofdgebouw, ook nog gebruik van een deel van het gebouw van de voormalige PCS de Wegwijzer. De verwachting is dat deze extra ruimte op termijn niet meer noodzakelijk is.

Langeraar

KBS Aeresteijn (de Veenplas) gebouwd in 1974

Deze school heeft het eind van de gebruikelijke levensduur van schoolgebouwen bereikt. Een van de slechte eigenschappen van dit gebouw is het hoge energieverbruik.

Op dit moment zijn in het gebouw van de school ook de peuterspeelzaal en kinderopvang gevestigd. De locatie van de BSO is in de nabijheid ervan.

Noordeinde/Zevenhoven

Johannes de Doper (de Veenplas) gebouwd in 1981

De Zevenhof (de Woudse Venen) gebouwd in 1981

De schoolgebouwen hebben standaard levensduur nog niet bereikt. De leerlingenprognoses laten voor beide scholen een dalende trend zien. Om sterker te staan en goed onderwijs te blijven garanderen werken de scholen al op een aantal gebieden samen. De schoolbesturen hebben de wens kenbaar gemaakt om de scholen op korte termijn te laten fuseren.

Noorden

KBS St Antoniuschool (de Veenplas) gebouwd in 2010

Deze school is gehuisvest in een nieuw schoolgebouw.

Woerdense Verlaat

PCBS De Meent (SPCO) gebouwd in 1953

PCBS De Meent (SPCO) gebouwd in 1953

Een kleine school, die als onderdeel van een groter schoolbestuur, nog kan blijven bestaan. Het schoolbestuur zet zich in voor versterking van de school als bindende voorziening in de kern Woerdense Verlaat. Zo is in 2013 bijvoorbeeld de peuterspeelzaal Trixie van het verenigingsgebouw Beatrix naar De Meent verhuisd. Het leerlingenaantal neemt op dit moment toe, maar de langere termijnkansen voor deze school zijn nog niet zeker. De gemeente en het schoolbestuur houden hierover nauw contact. Rond 2019 is meer duidelijk over de langere

termijnverwachting. Op dat moment is een besluit over renovatie of nieuwbouw opnieuw aan de orde.

Het dak van het schoolgebouw is in 2011 gerenoveerd. Daarbij is ook asbest verwijderd. Eind 2014 heeft een grondige renovatie plaats gevonden van de vloeren onder een aantal lokalen, omdat bleek dat de betonconstructie niet meer veilig was.

9. Wat gaan we doen

Afgaande op de leeftijd van een aantal schoolgebouwen en de gebruikelijke levensduur is het duidelijk dat er de komende jaren een opgave ligt op het gebied van onderwijshuisvesting. Uitgangspunt is goede, veilige, duurzame en multifunctionele scholen voor de leerlingen die naar het primair onderwijs gaan. Om dat te realiseren is de ambitie de komende jaren een aantal schoolgebouwen her/nieuw te bouwen. Het project voor een nieuw schoolgebouw voor de drie scholen in Ter Aar is reeds gestart. Daarnaast is doel om ook nieuwe schoolgebouwen te realiseren in Nieuwveen, Langeraar en Zevenhoven/Noordeinde en binnen tien jaar tenminste met de bouw van de laatste van deze scholen gestart te zijn. Het is voor de schoolbesturen en de gemeente van belang duidelijke keuzes te maken die voor de nabije toekomst, maar ook voor de langere termijn de budgetten voor nieuwbouw en renovatie van scholen op een goede wijze verdeelt. Daarom is gekeken naar of de ambities reëel zijn met de middelen die nu aanwezig zijn.

10. Financiën

In de gemeentelijke begroting 2015-2019 zijn diverse bedragen opgenomen die kunnen worden ingezet voor de financiering van nieuwe schoolgebouwen. Er is sprake van structurele en incidentele kosten. Structurele kosten zijn investeringen waarvan de jaarlijkse kapitaalslasten ten laste van de exploitatie komen. Investerings met een levensduur van minder dan twee jaar, tijdelijke huisvesting, een investering met een aanschafwaarde lager dan € 10.000,-, maar ook ambtelijke begeleiding en eventuele afschrijving op de huidige schoolgebouwen, zijn incidentele kosten. De hoogte van deze kosten is mede afhankelijk van de locatie waar de nieuwe school wordt gebouwd en de voorzieningen die daar al dan niet aanwezig zijn.

De (vertrouwelijke) financiële bijlage bij het raadsvoorstel geeft een uitgebreide financiële verantwoording van de gepresenteerde plannen. Samengevat is de financiële onderbouwing als volgt.

Dekking incidentele kosten

De voormalige voorziening onderwijshuisvesting, bedoeld voor het onderhoud van de scholen, is omgezet in een reserve onderwijshuisvesting en kan dienen als dekking voor incidentele kosten. Na een storting van € 820.000,- uit het jaarresultaat van 2014 is het bedrag in de reserve € 1.741.000,-. Berekeningen, op basis van de kosten van vergelijkbare projecten, laten zien dat er dekking is voor de incidentele kosten van vier nieuwe schoolgebouwen voor het primair onderwijs (en een voor het voortgezet onderwijs). In de aanloopperiode kan het overschot van dekkingsmiddelen van structurele lasten, op de begroting onderwijs, worden toegevoegd aan de reserve onderwijshuisvesting.

Dekking structurele kosten

In *De kracht van de samenleving, collegeprogramma 2014 – 2018* is een stelpost opgenomen van € 700.000,-- structureel, vanaf 2018, om de kapitaallasten van diverse projecten te dekken. De stelpost is bedoeld om in ieder geval de nieuwbouw van het Ashram college mogelijk te maken en de bouw van een nieuw schoolgebouw in Ter Aar te kunnen realiseren. In de staat van investeringen zijn bedragen opgenomen voor een nieuw schoolgebouw in Ter Aar en voor Aeresteijn respectievelijk € 800.000,-- en € 917.000,-- bij de huidige rekenrente is dit goed voor de dekking van ongeveer € 32.000,-- en € 37.000,-- aan structurele kapitaallasten.

Naast de bovengenoemde bedragen vallen er de komende jaren nog een aantal bedragen vrij voor de dekking van kapitaallasten voor onderwijshuisvesting. Dit komt doordat schoolgebouwen zijn afgeschreven of omdat door her-/nieuwbouw de huidige boekwaarde in een keer afgeboekt moet worden. De huidige structurele dekkingsmiddelen vallen hiermee vrij. Het gaat hierbij om een bedrag van € 118.000,-- dat op dit moment nog wordt gebruikt voor de dekking van kapitaallasten van de schoolgebouwen in Ter Aar, Nieuwveen, Zevenhoven/Noordeinde en het Ashramcollege. Ook dit is in te zetten voor de nieuwbouw van de scholen. In het kader van de financiële planning is het ook nog mogelijk de jaarlijkse dotatie aan de reserve onderwijshuisvesting geheel of gedeeltelijk in te zetten. Dit betekent dat er totaal dekking is voor € 984.000,-- aan structurele kapitaallasten. De berekeningen laten zien dat er voor de dekking van structurele kapitaallasten van vier nieuwe schoolgebouwen voor het primair onderwijs (en één voor het voortgezet onderwijs) dan een klein structureel tekort resteert.

Dekking ruimtes voor andere functies dan primair onderwijs

Naast de onderwijsruimtes is het, zoals uitgebreid besproken, mogelijk extra ruimtes in de schoolgebouwen te realiseren voor andere functies. Per project zal gekeken worden naar welke functies hiervoor in aanmerking komen en per functie om hoe dekking gevonden kan worden voor de investeringslasten. Het kan hierbij gaan om (co)financiering door de gebruiker, een al dan niet kostendekkend huurtarief, het verschuiven van middelen omdat de kosten van huisvesting van de gebruiker ook nu al in de begroting staan of nieuwe middelen.

Conclusie

Geconcludeerd mag worden dat, mede door de aanpassen van de rekenrente van 4% naar 2.5%, er op dit moment vrijwel volledige dekking lijkt te zijn voor het bouwen van drie of vier nieuwe schoolgebouwen voor het primair onderwijs (en een voor het voortgezet onderwijs).

11. Van buiten naar binnen

Scholen hebben een belangrijke functie in de kernen en zullen in de toekomst steeds meer een van de gezichtsbepalende voorzieningen in, vooral de kleine, kernen zijn. De gemeenschap moet daarom een rol krijgen bij de planvorming rond de nieuwe schoolgebouwen. Zo gaat het bepalen van de voorkeurslocaties voor een nieuw schoolgebouw in samenspraak met de dorpsbewoners. De schoolbesturen zijn betrokken bij de totstandkoming van de strategische visie die in dit plan is verwoord. Zij zullen ook in de toekomst nauw betrokken zijn bij de uitwerking van de gepresenteerde plannen. Andere belanghebbenden, zoals dorpsbewoners, dorpsraden, omwonenden en organisaties die bij de opvoeding of vorming van kinderen betrokken zijn of

wellicht in het schoolgebouw gehuisvest kunnen of willen worden, zal de gemeente, waar mogelijk, bij de planvorming betrekken.

Omdat iedere kern zijn eigen sociale structuur en dynamiek heeft wordt per project een communicatie- en participatiestrategie bepaald.

12. Prioritering her-/nieuwbouw scholen

De gemeente Nieuwkoop staat voor een complexe opgave op gebied van huisvesting van het primair onderwijs. Er zijn, zoals hierboven beschreven, meerdere schoolgebouwen die op basis van hun levensduur aan vervanging toe zijn of de komende jaren gaan zijn. Naast het project in Ter Aar, waar al een start mee gemaakt is, zijn dit de scholen in Nieuwveen, Langeraar, Zevenhoven, Noordeinde en Woerdense Verlaat.

Naast de besproken financiële dekking van nieuw- en herbouwplannen is ook voldoende ambtelijke capaciteit en inzet van de schoolbesturen essentieel bij de realisatie van een nieuw schoolgebouw. Het is daarom niet realistisch om alle schoolgebouwen tegelijkertijd aan te pakken. De gemeente en de schoolbesturen zullen keuzes moeten maken over welk(e) project(en) zij eerst oppakken en welke scho(o)l(en) kunnen wachten. Keuzes voor nieuwbouw kunnen echter niet alleen op levensduur en technische staat gebaseerd worden. Ook leerlingenprognoses, de mogelijkheden tot samenwerking tussen scholen, planologische inpassing en bouwbehoefte zijn van belang. Gemeenten en schoolbesturen hebben daarom ieder voor zich, maar ook gezamenlijk opties en argumenten afgewogen.

Schoolbestuur

In de overleggen met de gemeente hebben de schoolbesturen aangegeven dat onderwijsvernieuwing en samenwerking voor hen belangrijke argumenten zijn bij de keuzes die gemaakt worden op het gebied van onderwijshuisvesting. In dat kader hebben zij naar voren gebracht dat voor hen, naast de bouw van een nieuw schoolgebouw in Ter Aar, de ontwikkeling van een nieuwe school in Zevenhoven/Noordeinde prioriteit heeft. De Johannes de Doperschool en De Zevenhof zijn voornemens op korte termijn te fuseren en zouden dan liefst samen in een schoolgebouw verder gaan. Over de prioritering van een nieuw schoolgebouw in Langeraar (Aeresteijn) of een nieuw gebouw voor de twee scholen in Nieuwveen hebben de schoolbesturen geen duidelijke voorkeur uitgesproken.

Het schoolbestuur van De Meent heeft aangegeven dat zij nu eerst prioriteit geeft aan het versterken van de school. Wanneer blijkt dat De Meent inderdaad ook op de langere termijn een levensvatbare school blijft, wil zij over de toekomst van het gebouw met de gemeente in gesprek gaan. Omdat de toekomst van De Meent nog onzeker is, is de school in deze afweging nu nog niet meegenomen. Wanneer het schoolbestuur besluit dat er een toekomst voor de school is dan wordt de situatie van de school in 2019 opnieuw bekeken. Verschillende opties als herbouw, renovatie en verduurzaming van het bestaande schoolgebouw behoren dan tot de mogelijkheden. Ook de prioritering ten opzichte van de andere scholen zal op dat moment bekeken worden.

Gemeente

Naast de voorkeur van de schoolbesturen heeft de gemeente, binnen de eigen organisatie, verschillende criteria bepaald die belangrijk zijn voor de afweging welk project de meeste urgentie heeft. Niet ieder criterium heeft hetzelfde gewicht en er kunnen in de toekomst andere criteria bij komen of belangrijker gevonden worden. De criteria helpen echter om een objectievere afweging te maken over welk schoolgebouw als eerste voor nieuw- of herbouw in aanmerking zou moeten komen. In de overweging zijn de scholen in Nieuwveen, Langeraar, Zevenhoven en Noordeinde meegenomen. Uitgegaan is van de Nieuwveense scholen samen in een gebouw en ook van clustering van de scholen in Zevenhoven en Noordeinde. Dit vanwege beleidskeuzes en toekomstvisie zoals die in de Maatschappelijke Structuur Visie (MSV) zijn verwoord, duurzaamheid, de wens van de schoolbesturen, ruimtegebruik en kostenefficiëntie voor de gemeente en scholen. Voor een eerste afweging zijn de onderstaande criteria gebruikt.

- Leeftijd schoolgebouw (afgeschreven of resterende boekwaarde)
- Technische staat gebouw (gezond binnenklimaat en verwachte onderhoudskosten)
- Grootte school (leerlingenaantal)
- Leerlingenprognose school (overcapaciteit, onderbezetting, groei/krimp)
- Wensen schoolbestuur (samenwerking- of fusieplannen)
- Wens samenleving
- Bouwbehoefte (woningen) kern
- (Huidige) bereikbaarheid
- Planning omgevingsingrepen (werkzaamheden combineren, hinder)
- Planologische inpassing
- A/B/C-kern
- Multifunctionaliteit
- Duurzaamheid (huidig, toekomstig)
- Integraal kindcentrum (mogelijkheden, voordelen, wenselijkheid)

Nieuwveen

Van de kernen die voor een nieuw schoolgebouw in aanmerking komen is Nieuwveen de grootste A-kern. De komende jaren zullen er, volgens de prognoses, echter meer leerlingen in Langeraar naar het primair onderwijs gaan. De Tamboerijn heeft het oudste schoolgebouw (43 jaar) van de scholen die in deze vergelijking zijn meegenomen. De schoolbesturen hebben aangegeven dat zij bij nieuwbouw beide scholen bij voorkeur in een schoolgebouw gehuisvest zien. De scholen gaan de komende jaren nauwer samenwerken en mogelijk komt het in de toekomst zelfs tot een fusie. Deze ontwikkeling past goed in de in de MSV geformuleerde doelstelling “De gemeente stimuleert de samenwerking tussen scholen in kleine kernen, zodat de onderwijsvoorziening gehandhaafd kan worden”. Wanneer we daarom het gemiddelde nemen van de leeftijd van beide schoolgebouwen dan is Aeresteijn ouder.

Het gebouw van de St. Nicolaasschool heeft op dit moment nog een boekwaarde. Rekening houdend met een ontwikkelingstermijn voor het nieuwe gebouw dan speelt deze boekwaarde echter geen rol van betekenis. Voor het gereedkomen van een nieuw gebouw zal ook de Nicolaasschool economisch zijn afgeschreven.

Een nieuw schoolgebouw waarin de twee Nieuwveense scholen worden ondergebracht biedt kansen tot het bij elkaar brengen van het onderwijs, de peuterspeelzaal en de kinderopvang door het realiseren van een IKC. Nieuwveen heeft echter ook een aantal andere huisvestingsmogelijkheden voor deze functies. Bedrijfsmatige overwegingen van de genoemde partners zullen uiteindelijk bepalen of een IKC realiseerbaar is. De peuterspeelzaal is op dit

moment gehuisvest in de Ringkant en de kinderopvang bij Ipse de Bruggen en beschikken daar over de gewenste faciliteiten. De buitenschoolse opvang (BSO) is gevestigd in het schoolgebouw van de voormalige Wegwijzer. De scholen zijn op dit moment voldoende bereikbaar. Op het gebied van multifunctionaliteit kan in Nieuwveen de samenwerking gezocht worden met zalencentrum 'de Ringkant' dat ook multifunctionele ruimtes heeft.

Langeraar

Aeresteijn heeft na De Tamboerijn het oudste schoolgebouw van de scholen die op dit moment voor nieuwbouw in beeld zijn. Het schoolgebouw scoort op dit moment het slechtst op het gebied van technische staat, binnenklimaat, verwachte onderhoudskosten en duurzaamheid. Langeraar is ook een A-kern, maar is aanzienlijk kleiner dan Nieuwveen. Doordat het voedingsgebied van Aeresteijn ook bestaat uit het buitengebied en Papenveer is het aantal leerlingen voor het primair onderwijs uiteindelijk toch hoger dan het aantal leerlingen in Nieuwveen. De prognoses voorspellen de komende jaren een flinke toename van het leerlingaantal door geplande nieuwbouw in de kern Langeraar. Het gebouw van Aeresteijn zal hierdoor in de toekomst de meeste leerlingen huisvesten van de scholen die voor een nieuw schoolgebouw in aanmerking komen. Nieuwbouw voor Aeresteijn zal dus de grootste bijdrage leveren aan de doelstelling vanuit de MSV dat kinderen in een gezond en goed schoolgebouw les krijgen.

De school heeft voldoende lesruimte en de laatste jaren zijn de peuterspeelzaal en de kinderopvang in de school gevestigd om een nuttige invulling te geven aan overcapaciteit. Dat op dit moment primair onderwijs, peuterspeelzaal en kinderopvang al in hetzelfde gebouw gehuisvest zijn en de BSO in de nabijheid ervan maakt dat Aeresteijn al bijna als een IKC gezien kan worden. De bereikbaarheid van de school is op dit moment goed. Het huidige schoolgebouw beslaat een groot terreinoppervlak centraal in de kern Langeraar. In de kern Langeraar maken verschillende organisaties gebruik van gemeentelijk maatschappelijk vastgoed. Dit biedt kansen voor clustering van voorziening en multifunctioneel gebruik van een nieuw schoolgebouw.

Zevenhoven/Noordeinde

De Johannes de Doperschool en De Zevenhof hebben ook wanneer zij samengaan het kleinste leerlingaantal van de vergeleken (geclusterde) scholen. Daarnaast is de komende decennia een afname van het aantal leerlingen geprognosticeerd. Beide schoolgebouwen hebben de kortste levensduur van de genoemde scholen (34 jaar) en hebben de komende jaren dus nog een boekwaarde.

Her-/nieuwbouw voor deze scholen heeft voor de schoolbesturen echter de hoogste prioriteit. De scholen hebben de wens de komende jaren nauwer samen te gaan werken en waarschijnlijk zelfs te fuseren. Een nieuw schoolgebouw kan dit proces wellicht versnellen en vergemakkelijken. Daarnaast brengt het, voor langere tijd, huisvesten van de fusieschool op twee locaties risico's met zich mee. Zo kan het zijn dat ouders kinderen van verschillende leeftijden naar de verschillende locaties moeten brengen. De school in Nieuwveen waar de kinderen wel op één locatie gehuisvest zijn is niet ver weg. De kans bestaat dat dit ten koste gaat van het aantal leerlingen in Zevenhoven/Noordeinde. Dit kan de toekomst en het voortbestaan van een school in de kernen Noordeinde en Zevenhoven in gevaar brengen.

Beide scholen, maar de Johannes de Doperschool in het bijzonder, zijn slecht bereikbaar wat leidt tot verkeersopstoppingen in het dorp rond schooltijden. Een goede inrichting bij nieuw- of herbouw zou kunnen bijdragen aan het verbeteren van deze situatie. Zevenhoven en Noordeinde zijn een B- en een C-kern en kennen minder voorzieningen dan Nieuwveen en Langeraar. Een

breed multifunctioneel gebruik van het schoolgebouw lijkt hierdoor minder waarschijnlijk, samenwerkingsmogelijkheden met kinderopvang en peuterspeelzaal zijn er mogelijk wel.

Conclusie

Uit een eerste analyse, met de genoemde criteria die van belang zijn bij het bepalen van de urgentie van her-/nieuwbouw van een school, komt naar voren dat Langeraar als eerste in aanmerking zou komen voor her-/nieuwbouw. Het schoolgebouw is niet alleen na De Tamboerijn het oudst maar ook de technische staat en score voor duurzaamheid wijzen in de richting van Aersteijn. Daarnaast is de school economisch afgeschreven, heeft de komende jaren de hoogste verwachte onderhoudskosten en zal volgens de prognoses de komende decennia de meeste leerlingen huisvesten.

Nadat het project in Langeraar is opgestart zou de realisatie van een nieuw schoolgebouw voor Zevenhoven/Noordeinde kunnen beginnen. Het eerste project hoeft niet te zijn afgerond voor het volgende start. Verschillende projecten kunnen parallel aan elkaar lopen wanneer hier voldoende capaciteit voor is. De boekwaarden van de huidige schoolgebouwen in Zevenhoven en Noordeinde zijn tegen die tijd (bijna) afgeschreven. Een nieuw schoolgebouw biedt de fusieschool de kans alle leerlingen in een gebouw les te geven en zorgt ervoor dat niet meer met een dislocatie gewerkt hoeft te worden. De Nieuwveense scholen komen in dat geval als laatste aan de beurt. Eventuele prioritering van de Meent zal bekeken worden wanneer er over een aantal jaar meer duidelijkheid is over de toekomst van de school.

13. Mogelijke locaties

Niet alleen is het mogelijk aan de hand van de criteria een prioritering voor her-/nieuwbouw te bepalen Ook kan het bijdragen aan het bepalen van argumenten om een bepaalde locatie in of buiten de kern te kiezen. Aan de hand van deze argumenten worden in dit hoofdstuk een aantal voor de hand liggende locaties besproken. In dit hoofdstuk worden argumenten besproken zonder daar een oordeel aan te binden. In het hoofdstuk 11 is al ingegaan op het traject om een voorkeurslocatie te bepalen en de rol van de gemeenschap hierin.

Langeraar

Optie 1: Langeraar nabij plan Vivero en RKSVM Altior

In het bestemmingsplan Sport en Recreatiezone Langeraar is rekening gehouden met de mogelijkheid om nabij het sportcomplex van Altior in de toekomst een nieuw schoolgebouw te realiseren. Hiertoe is in het bestemmingsplan een wijzigingsmogelijkheid opgenomen die het mogelijk maakt om een deel van het plangebied de benodigde maatschappelijke bestemming te geven. Daarnaast zal een vergunningsprocedure voor de nieuwbouw vermoedelijk niet tot veel bezwaren leiden omdat het al in een vroeg stadium van de planvorming geregeld kan worden. De mogelijke locatie ligt ook vrij ver van de dichtstbijzijnde woningen. Wanneer de keuze op deze locatie valt dan moet wel rekening gehouden worden met het tijdspad van de andere planologische ontwikkelingen in het omliggende gebied.

Voordeel van deze locatie is dat in de, nog te realiseren, naastgelegen wijk Vivero waarschijnlijk veel jonge gezinnen komen te wonen, dicht bij de nieuwe school. Verplaatsing van de school naar de locatie nabij het Altior-complex zal ook kosten besparen voor tijdelijke huisvesting. De school kan in het oude gebouw gehuisvest blijven tot de ingebruikname van het nieuwe

schoolgebouw. Daarnaast biedt het kansen om het Altior-complex multifunctioneel te gebruiken voor het bewegingsonderwijs. Nadeel van deze locatie is de decentrale ligging. Dit heeft invloed op de bereikbaarheid en de mogelijkheid zelfstandig naar school te komen van leerlingen die verder van de school af of buiten de kern Langeraar wonen.

Optie 2: Huidige locatie

Groot voordeel van de huidige locatie is de centrale ligging van de school in de kern Langeraar. De school draagt in hoge mate bij aan de leefbaarheid en uitstraling van het dorp. De school ligt dicht bij andere (sociale) voorzieningen als de kerk, het dorps huis en de winkelstraat en zorgt ervoor dat de inwoners in verschillende levensfasen elkaar ontmoeten. Wanneer de school zou verhuizen zonder op korte termijn over te gaan tot herontwikkeling van de huidige locatie zal dit leiden tot een blinde vlek centraal in de dorpskern. Dit zal negatieve gevolgen hebben voor uitstraling en de leefbaarheid van Langeraar. Een nieuw schoolgebouw op de huidige locatie zal vermoedelijk niet op veel bezwaar stuiten omdat de omwonenden al aan de school gewend zijn.

Ook bij nieuwbouw ontstaat enige ruimte voor herontwikkeling. Uitgaande van een compact schoolgebouw met twee bouwlagen, wat vanuit kosten- en duurzaamheidsperspectief wenselijk is, en de huidige en toekomstige ruimtebehoefte zal een nieuwe school een kleiner terrein oppervlakte beslaan.

Nadeel van herbouw op de huidige locatie is dat tijdens de bouw vermoedelijk alternatieve huisvesting nodig is voor de school, peuterspeelzaal en kinderopvang. Dit zijn echter incidentele en geen structurele kosten die vooraf voldoende in beeld te brengen zijn. Daarnaast beslaat de school een groot terreinoppervlakte en het schoolgebouw strekt zich met verschillende vleugels hierover uit. Daarom kan, afhankelijk van het ontwerp en de definitieve situering van het nieuwe gebouw, tijdens de bouw mogelijk een deel van het schoolgebouw in gebruik blijven. Hierdoor worden de kosten van tijdelijke huisvesting beperkt. In de nabijheid van de school bevindt zich de oude kleuterschool, die wellicht ook een rol kan spelen bij de invulling van de tijdelijke huisvestingsbehoefte.

Zevenhoven/Noordeinde

Optie 1 Braakliggend terrein tussen Zevenhoven en Noordeinde

Onderzocht is of het mogelijk is, bijvoorbeeld door grondruil, een nieuw gezamenlijk schoolgebouw voor Zevenhoven en Noordeinde te realiseren op een stuk braakliggend terrein tussen de beide dorpen (aan de kant van Noordeinde). Het stuk grond is op dit moment in bezit van een projectontwikkelaar. Deze optie bleek niet haalbaar omdat het project al in een te ver gevorderd stadium was. Voordelen van deze locatie zouden de centrale ligging tussen Zevenhoven en Noordeinde en goede bereikbaarheid zijn geweest. Daarnaast konden de scholen tot ingebruikname van de nieuwe school op de oude locaties blijven wat minder kosten voor tijdelijke huisvesting met zich mee gebracht zou hebben. Nadeel van de locatie zou de verplaatsing van de scholen vanuit de dorpskernen naar een locatie buiten de dorpen zijn geweest.

Optie 2 Huidige locatie De Zevenhof

Zevenhoven is het grootste van de twee dorpen en een B-Kern, Noordeinde is een C-kern. In de MSV is het behoud van het primair onderwijs in de A- en B-kernen als speerpunt opgenomen. Het samengaan van beide scholen betekent het verdwijnen van de school in Zevenhoven of Noordeinde. In de nabijheid van De Zevenhof bevinden zich de meeste faciliteiten en winkels. Hier is dan ook de grootste synergie tussen school en andere voorzieningen te verwachten. Bij

de keuze voor de huidige locatie van De Zevenhof zouden de meeste kinderen in hun eigen kern naar school kunnen. Hierdoor is de minste verplaatsing en verkeersbeweging tussen de dorpen noodzakelijk. Daarnaast is de bereikbaarheid van De Zevenhof op dit moment veel beter dan die van de Johannes de Doperschool. Op de huidige schoollocaties zal vermoedelijk de minste weerstand tegen nieuw-/herbouw zijn. Na de bouw zou een schoolgebouw met twee bouwlagen ruimte moeten bieden aan beide scholen of een fusie ervan. Tijdens de bouw kunnen beide scholen gebruik maken van het huidige gebouw van de Johannes de Doperschool. Waarschijnlijk zijn een of enkele noodlokalen nodig om beide scholen tijdelijk samen in Noordeinde te kunnen huisvesten.

Optie 3 Huidige locatie Johannes de Doperschool

Naast de huidige locatie van De Zevenhof zou er ook een nieuw schoolgebouw ontwikkeld kunnen worden op de locatie van de Johannes de Doperschool. Ook hier zou het gebouw beide scholen of een fusieschool moeten huisvesten en zal de weerstand lager zijn dan op een nieuwe locatie. De Johannes de Doperschool is de grootste van de twee scholen en bij herbouw op deze locatie zouden de meeste leerlingen weer op de oude plek terecht komen. Daarnaast is deze locatie voor de leerlingen uit Nieuwveen (op beide scholen samen zijn dat op dit moment zo'n 30 leerlingen) het dichtstbij.

Nadeel van deze locatie is dat de Johannes de Doperschool, gelegen in een doodlopende straat, op dit moment zeer slecht bereikbaar is. Dit leidt momenteel al tot verkeersopstoppingen. Wanneer beide scholen in een gebouw gehuisvest worden zullen deze problemen toenemen. Mogelijk kan bij nieuwbouw op deze locatie wel een nieuwe ontsluitingsroute worden aangelegd. Ook zullen de kosten voor tijdelijke huisvesting bij de keuze van deze locatie hoger zijn. Het huidige gebouw van De Zevenhof is aanzienlijk kleiner dan dat van de Johannes de doperschool. De leerlingen van de Johannes de Doperschool zullen voor het grootste deel tijdelijk gehuisvest moeten worden. Wanneer beide scholen samen gaan betekent dit zoals eerder aangehaald dat de school uit een van beide kernen verdwijnt. Het behoud van voorzieningen en in het bijzonder het primair onderwijs in A- en B-kernen heeft binnen de gemeente een hogere prioriteit gekregen. Noordeinde is echter een C-kern en voor voorzieningen ook nu al grotendeels afhankelijk van Zevenhoven en Nieuwveen.

Nieuwveen

Optie 1: Locatie voormalige Wegwijzer

Het gebouw van de voormalige Wegwijzer wordt op dit moment door de gemeente als kantoorpand aan het bestuur van de Stichting Katholiek Basisonderwijs de Veenplas verhuurd, er krijgt nog één groep van de St. Nicolaasschool les en de BSO is er gehuisvest. Het bestuur van de Veenplas overweegt een verhuizing en de verschillende schoolbesturen zijn in gesprek over samenwerking en het werkgebied. De toekomstige huisvesting van het schoolbestuur is hierdoor nog onduidelijk. Wanneer op deze locatie nieuwbouw plaatsvindt is tijdelijke huisvesting niet of slechts beperkt nodig, omdat de scholen in hun huidige gebouwen kunnen blijven tot de nieuwe school klaar is. De ligging van deze locatie is centraal en dicht bij sporthal de Ringkant. Nadeel is echter wel dat deze locatie tussen bestaande woningen verscholen ligt en slechts te bereiken is door de smalle straatjes. De bereikbaarheid is hierdoor niet optimaal, maar deze is door planologische aanpassingen wellicht wel te verbeteren.

Optie 2: Huidige locatie St. Nicolaasschool

Net als de voormalige Wegwijzer heeft de huidige locatie van de St. Nicolaasschool een centrale ligging naast de Ringkant. Groot voordeel van deze locatie is dat de school aan een hoofdroute

door Nieuwveen ligt en gesitueerd is naast een grote parkeerplaats. De bereikbaarheid van deze locatie is hierdoor veel beter. De Tamboerijn kan bij deze optie in het huidige gebouw blijven tot de bouw van het nieuwe schoolgebouw is afgerond. De lokalen in het gebouw van de voormalige Wegwijzer kunnen gebruikt worden voor de huisvesting van de leerlingen van de St. Nicolaasschool, naast mogelijke huisvesting van een of enkele klassen in het gebouw van De Tamboerijn. Aanvullende tijdelijke huisvesting bij herbouw op de locatie van de St. Nicolaasschool zal daarom niet of slechts in beperkte mate noodzakelijk zijn.

Optie 3: Zuidereiland

Een deel van het Zuidereiland van het ontwikkelingsproject “De Verwondering” heeft een maatschappelijke bestemming gekregen. Hierdoor past een nieuwe school zonder aanpassingen en procedures in het bestemmingsplan van De Verwondering. Voordeel van de bouw op deze locatie is dat de school volledig naar wens kan worden ontworpen. De omgeving moet namelijk nog ingevuld worden. Nadeel van het Zuidereiland is de decentrale ligging en afstand tot de sporthal. Daarnaast is het ontwikkelen van een school in een wijk met vrijstaande woningen uit het hogere segment met een groot perceeloppervlakte minder gebruikelijk. In de wijk zullen vermoedelijk minder jonge gezinnen met kinderen, in de leeftijd dat zij naar het primair onderwijs gaan, wonen.

14. Conclusies

Berekeningen laten zien dat er voldoende middelen zijn om door te gaan met het maken van plannen voor de her-/nieuwbouw van de schoolgebouwen waarvoor daar de noodzaak of behoefte toe bestaat. Naast Ter Aar gaat het hierbij in eerste instantie om de scholen in Langeraar en Zevenhoven/Noordeinde, maar later wellicht ook om Nieuwveen. Ambtelijk en voor de schoolbesturen zou het een te grote belasting zijn om met alle projecten gelijktijdig te starten. Daarom is een voorlopige prioritering bepaald waarbij wordt gestart met Langeraar, gevolgd door Zevenhoven/Noordeinde en tenslotte Nieuwveen. Het college voorziet dat binnen tien jaar de bouw van de laatste school gestart zal zijn.

Bijlage 1 leerlingenprognoses Gemeente Nieuwkoop

Per kern worden de gegevens ten aanzien van leeftijd schoolgebouwen, de werkelijke tellingen (onder 2015 staan de leerlingtellingen van 1 oktober 2014 weergegeven) en de leerlingenprognose in tabellen weergegeven.

- Algemeen

Woonkern	0-4 jarigen	4-12 jarigen	Totaal aantal inw	% 0-12 jarigen
Nieuwkoop	348	899	8.792	14,2
Noorden	61	137	1.858	10,7
Woerdense Verlaat	31	58	783	11,4
Nieuwveen	141	339	3.861	12,4
Vrouwenakker	5	3	108	7,4
Zevenhoven	116	233	2.906	12,0
Ter Aar*	321	738	8.802	12,0
Totaal	1023	2.407	27.110	12,7

*Ter Aar bestaat uit Ter Aar, Langeraar, Papenveer en Korteraar

Bron: www.nieuwkoop.nl, peildatum 01-01-2015

Prognose totaal aantal inwoners en inwoners 0-20 jaar gemeente Nieuwkoop

	Totaal	0-20 jaar
2015	26.400	6.100
2020	26.100	5.700
2030	26.700	5.600
2040	27.900	6.000

Bron: CBS Statline, 03.10.2013 situatie 2011

- Kernen

Nieuwkoop

Scholen	Bouwjaar	Leeftijd
Maranatha	2007	8
De Rietkraag	2007	8
De Zilveren Maan	2007	8

Scholen	Prognose					
	2014	2015	2020	2025	2030	2035
Maranatha	131	131	118	120	119	118
De Rietkraag	361	338	328	332	330	326
De Zilveren Maan	358	350	328	332	330	326
Totaal	850	819	774	784	779	770

Tabel: waargenomen en geschatte aantallen leerlingen per school. 2015 bestaat uit tellingen 1 oktober 2014

Geplande toevoeging woningvoorraad 2015-2020: 350
 Geplande toevoeging woningvoorraad 2020-2030: 131

Nieuwveen

Scholen	Bouwjaar	Leeftijd
St. Nicolaasschool	1978	37
De Tamboerijn	1972	43

Scholen	Prognose					
	2014	2015	2020	2025	2030	2035
St. Nicolaasschool	216	224	229	230	224	217
De Tamboerijn	63	54	47	47	46	45
Totaal	279	278	276	277	270	262

Tabel: waargenomen en geschatte aantallen leerlingen per school. 2015 bestaat uit tellingen 1 oktober 2014

Geplande toevoeging woningvoorraad 2015-2020: 208

Geplande toevoeging woningvoorraad 2020-2030: 59

Noorden

Scholen	Bouwjaar	Leeftijd
St. Antoniuschool	2010	5

Scholen	Prognose					
	2014	2015	2020	2025	2030	2035
St. Antoniuschool	180	166	130	133	132	129

Tabel: waargenomen en geschatte aantallen leerlingen per school. 2015 bestaat uit tellingen 1 oktober 2014

Geplande toevoeging woningvoorraad 2015-2020: 16

Geplande toevoeging woningvoorraad 2020-2030: 77

Ter Aar

Scholen	Bouwjaar	Leeftijd
De Vosseschans	1972	43
De Fontein	1976	39
Het Kompas	1999	16

Scholen	Prognose					
	2014	2015	2020	2025	2030	2035
De Vosseschans	282	263	280	269	271	271
De Fontein	147	129	102	98	99	99
Het Kompas	136	132	111	110	111	110
Totaal	564	524	493	477	481	480

Tabel: waargenomen en geschatte aantallen leerlingen per school. 2015 bestaat uit tellingen 1 oktober 2014

Geplande toevoeging woningvoorraad 2015-2020: 198

Geplande toevoeging woningvoorraad 2020-2030: 35

Langeraar

Scholen	Bouwjaar	Leeftijd
Aeresteijn	1974	41

Scholen	Prognose					
	2014	2015	2020	2025	2030	2035
Aeresteijn	272	278	281	302	321	316

Tabel: waargenomen en geschatte aantallen leerlingen per school. 2015 bestaat uit tellingen 1 oktober 2014

Geplande toevoeging woningvoorraad 2015-2020: 157

Geplande toevoeging woningvoorraad 2020-2030: 228

Zevenhoven

Scholen	Bouwjaar	Leeftijd
Johannes de Doperschool	1981	34
De Zevenhof	1981	34

Scholen	Prognose					
	2014	2015	2020	2025	2030	2035
Johannes de Doperschool	147	144	127	130	129	127
De Zevenhof	90	84	84	86	85	84
Totaal	237	228	211	216	214	211

Tabel: waargenomen en geschatte aantallen leerlingen per school. 2015 bestaat uit tellingen 1 oktober 2014

Geplande toevoeging woningvoorraad 2015-2020: 58

Geplande toevoeging woningvoorraad 2020-2030: 4

Woerdense Verlaat

Scholen	Bouwjaar	Leeftijd
De Meent	1953	62

Scholen	Prognose					
	2014	2015	2020	2025	2030	2035
De Meent	42	44	53	54	53	52

Tabel: waargenomen en geschatte aantallen leerlingen per school. 2015 bestaat uit tellingen 1 oktober 2014

Geplande toevoeging woningvoorraad 2015-2020: 0

Geplande toevoeging woningvoorraad 2020-2030: 0

Bijlage 2 Wettelijk kader

Inleiding

Het beleid voor onderwijshuisvesting is gebaseerd op verschillende onderwijswetten, zoals de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) en de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO). Gemeenten hebben binnen dit wettelijk kader de zorg om te voorzien in voldoende en adequate onderwijshuisvesting binnen haar eigen gemeentegrenzen.

Wettelijke zorgplicht

De wettelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting door gemeenten richt zich onder andere op nieuwbouw, uitbreiding, grootschalige renovatie en eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair.

Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs

Op grond van de onderwijswetten en ter uitvoering van de wettelijke zorgplicht stelt de gemeente een verordening vast; de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs. In deze verordening zijn ruimtelijke- en financiële normeringen opgenomen die de basis vormen om te voorzien in voldoende en adequate onderwijshuisvesting. Het uiteindelijke bedrag dat de gemeente beschikbaar stelt voor een voorziening kan van het normbedrag afwijken. Bijvoorbeeld wanneer blijkt dat door ontwikkeling van de actuele marktprijzen het bedrag onvoldoende is om een voorziening te realiseren of wanneer er extra wensen en ambities, zoals duurzaamheid en multifunctionaliteit, zijn.

Stichtingsnormen

De stichtingsnorm voor de gemeente Nieuwkoop is 200 leerlingen. De opheffingsnorm is 85.

Gedeelde verantwoordelijkheid

Goede schoolgebouwen en een prettige leer- en werkomgeving zijn belangrijke voorwaarden voor goed onderwijs. Het is wettelijk gedeelde verantwoordelijkheid van gemeente én schoolbestuur hierin te voorzien.

Eigendomsverhouding

Schoolbesturen zijn op grond van de onderwijswetten (juridisch) eigenaar van de gebouwen. Zij zijn verantwoordelijk en aansprakelijk voor het gebruik en dienen 'als goed huisvader' voor het gebouw zorg te dragen, zoals het plegen van adequaat onderhoud.

Wanneer een school ophoudt te bestaan dan is bij wet geregeld dat het schoolgebouw om niet terug valt naar de gemeente. Doorgaans wordt ook wel gezegd dat de gemeente 'economisch eigenaar' is en dus het 'economisch claimrecht' heeft van het schoolgebouw. Dit zijn echter geen formeel juridische uitdrukkingen opgenomen in de wet.